

Nr 531.

Av herr **Näslund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 217, med förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. fl. områden m. m.

I proposition nr 217 till innevarande års riksdag framlägger Kungl. Maj:t förslag till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker m. fl. områden.

Förevarande förslag till lag, som är av provisorisk natur och avsedd att gälla under 10 år, grundar sig på en utredning av år 1927 särskilt tillkallade sakkunniga. För innehållet i sakkunnigas betänkande, som avgavs den 31 mars 1931 (statens offentliga utredningar 1931:10), har departementschefen i propositionen lämnat en utförlig redogörelse, till vilken jag för korthetens skull hänvisar. Som av propositionen vidare framgår ha nämnda sakkunniga framlagt två lagförslag, de s. k. majoritets- och minoritetsförslagen, och har departementschefen på minoritetsförslaget byggt sitt förslag till ny skogslag.

Tid efter annan ha från olika håll anmärkningar riktats mot nu gällande lag och krav framställts — särskilt från skogsägarehåll — på en ny lag i närmare överensstämmelse med 1923 års allmänna skogsvårdslag.

Med hänsyn till virkesförrådets onormala sammansättning inom nu ifrågasvarande områden har det i den av Kungl. Maj:t föreslagna lagen av sociala skäl ansetts nödvändigt att upprätthålla en viss jämnhet i virkesuttagen.

Kravet på jämnhet i avkastningen får emellertid icke drivas för långt i uppenbar strid mot vad skogens vård och ekonomiska hushållning kräver. I detta avseende synes mig lagtexten i departementsförslaget lida av oklarhet och kunna lämna rum för en alldeles otillfredsställande lagtillämpning. Departementschefen säger på sid. 73 i propositionen: »Vad minoritetsförslaget beträffar finner jag förut återgivna, i dess 8 § 2 mom. upptagna bestämmelser giva ett i huvudsak godtagbart uttryck för de principer, efter vilka avverkningsbeloppen böra beräknas.» Och längre ned på samma sida tillägger han: »Vidkommande avverkningsbeloppens storlek finner jag, vad först angår skog hänförlig till mogenhetsklass 3, lika med centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund, att avverkning av skog, vilken vid kvarstående löper risk att försämras, icke bör mot ägarens önskan hindras annat än där så är nödvändigt eller önskvärt ur skogsvårdssynpunkt.»

Centralrådets, av departementschefen ovan åberopade yttrande (sid. 72 propositionen) lyder: »Med hänsyn till reservanternas motivering av ifrågavarande avverkningsregel finner sig centralrådet dock hava skäl att som sin mening uttala, att vid avverkningsberäkningens upprättande kravet på en så vitt möjligt jämn virkesavkastning från fastigheten ej bör få leda därhän, att sådan skog, som på grund av för hög ålder, skador o. dyl. är underkastad värdeminskning, emot fastighetsägarens vilja kvarhålles, om detta ej kan ur skogsvårdssynpunkt anses nödvändigt. Centralrådet förmenar med andra ord, att det uteslutande bör vara skogsvårdssynpunkter, som skola vara avgörande vid bedömandet av, på vilket sätt och i vilken omfattning den övermogna skogen må uttagas.»

Om jag nu jämför departementschefens i anslutning till centralrådet gjorda uttalanden med vad majoriteten skrivit i samma sak, såväl i lagtext som motivering (se sid. 224 i betänkandet), så råder överensstämmelse dem emellan. Men läser jag vidare i den k. propositionen (se överst sid. 74), så säger statsrådet, med avstyrkande av skogsvårdsstyrelsens i Kopparbergs län hemställan om 3-skogens lämnande utanför ransoneringen, att bifall till berörda hemställan skulle hava till följd att betydande virkesförråd, på sina håll hälften av hela skogstillgången, fölle utanför regleringen.

Slutsatsen av statsrådets sista yttrande blir följande: Om skog av mogenhetsklass 3 är av mindre omfattning å fastigheten, då bör skogsvårdskravet tillgodoses. Men om 3-skogen utgör exempelvis hälften eller mera av hela virkesförrådet, då skall skogsvårdskravet vika för den jämna avkastningen, även om denna 3-skog är av sådan beskaffenhet, att den vid fortsatt kvarstående tager skada. Jag finner en lagtext, som lämnar rum för en sådan tillämpning, icke försvarlig.

Trots tydlig föreskrift i nu gällande lappmarkslag om »iakttagande av skogsvårdens krav särskilt i fråga om borttagande av överårig eller skadad skog samt höjande i övrigt av skogens alstringsförmåga», så finnas i den dag som är fastigheter, vilkas skogskapital till övervägande del består av 3-skog, d. v. s. skog, som enligt domänstyrelsens definition icke hör hemma i ett välskött skogsbruk. Att skogstillståndet å ifrågavarande enskilda fastigheter är otillfredsställande och med deras överflöd på gammal övermogen och skadad skog kräver ökade avverkningar, är ett obesträtt faktum, som kraftigt framhållits såväl av de sakkunniga som statsrådet. Det måste därför anses vara på tiden, att en lagtext utformas, som i fortsättningen omöjliggör, att de enskilda skogsägarna — i det missbrukade samhällsintressets namn — påtvingas en dylik oekonomisk skogshushållning.

För att detta mål skall vinnas, måste de av skogsvårdsstyrelsernas centralråd framförda principer särskilt beträffande 3-skogens behandling, vartill statsrådet i det förra av hans ovan citerade yttranden anslutit sig, fasthållas. Då lagtexten i 8 § av majoritetens lagförslag ger ett klart och otvetydigt uttryck för denna och andra hushållningsregler, som lämpligen böra finnas i en skogslag av här föreslagen typ, synes mig en lagtext i huvudsaklig överensstämmelse därmed vara den önskvärda.

På grund av vad jag ovan anfört hemställer jag,

att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition n:r 217 besluta, att 7 § 2 mom. i lagtexten i förevarande proposition får följande ändrade lydelse:

Avverkningsplan — — — — — avverkas.

Å fastighet, där skogstillståndet icke är sådant, att markens produktionsförmåga kan med jämn virkesavkastning tillgodogöras, skola avverkningsbeloppen — med beaktande av att ett dylikt skogligt tillstånd skall eftersträvas — bestämmas på det sätt, att en jämn virkesavkastning av äldre skog må erhållas i den mån detta kan ske, utan att skogsvårdens krav uppenbarligen åsidosättas. Därvid skall hänsyn tagas särskilt till behovet av avverkning i sådana bestånd, där virkeskvaliteten avsevärt försämras eller produktionen är oskäligt låg i betraktande av markens produktionsförmåga, ävensom där utvecklingen av yngre skog genom den äldre skogens kvarstående förhindras.

Stockholm den 12 april 1932.

P. J. Näslund.
